

32. mednarodni slovenistični znanstveni simpozij

RADIO SLOVENIJA 3, 16.11.2013, KULTURNA PANORAMA, 13:31

TINA KOZIN (urednica in voditeljica): V Ljubljani je potekal 32. mednarodni Slovenistični znanstveni simpozij Obdobja. Velja za

najstarejši kontinuirani simpozij, ki ga pripravlja **Filozofska fakulteta**. Na temo družbena funkcionalnost jezika, se je v treh dneh predstavilo preko 80 predavateljev iz devetih držav. Med aktualnimi temami je bilo vprašanje postopnega uvajanja angleškega jezika na slovenske univerze. Aleksander Čobec.

ALEKSANDER ČOBEC: Prvo plenarno predavanje 32. simpozija Obdobja je pripravila doktorica Ada Vidovič Muha, ki si je izbrala temo kriza družbene funkcije knjižnega jezika. Opozorila je da postopno uvajanje angleškega jezika na slovenske univerze posredno vpliva na krizo knjižnega jezika.

ADA VIDOVIČ MUHA: Knjižni jezik je kot se zdi, najbolj na udaru in sicer posredno prek izrinjanja učnega jezika na univerzi. Slovenščina ima v univerzitetnih predavalnicah kot kaže, vedno manj prostora. Nadomešča jo tako imenovana angleščina. Jaz bi raje rekla globalščina. To je jezik ki si ga nacionalni jeziki prilagajajo glede na svoj jezikovni fonetično, fonološki sistem. Zdi se mi, da se niti ne zavedamo dobro oz. lahko rečem, ne zavedajo kaj se s tem dogaja, ko se slovenščina izrinja iz predavalnic. Uničuje se intelektualna vloga jezika in s tem se uničuje bistvo knjižnega jezika. Mi bomo ostali brez terminoloških sistemov in podsistemov, če ne bomo imeli znanstvenega in strokovnega jezika v slovenščini. To ni zadeva ki se da kar tako z eno, z levo roko odpraviti. To je globok problem, ki posega v bistvo. Ne samo zgodovinskega razvoja, ampak njene perspektive. Kakšna slovenščina nam bo še ostala, če knjižni jezik prek znanstvenega jezika izrinemo iz teh prostorov v katerem zdaj sediva?. Se mi zdi, da resnično se ne zavedamo bistva zgodbe. Ne zavedamo se tudi dejstva, da s tem ko jemljemo intelektualno funkcijo knjižnemu jeziku, jemljemo tudi neko osrednjo orientacijsko točko umetnostnemu besedilu. A veste, glede na kaj bo leposlovje se obravnavalo kot stilistika, kot posebne vrste stilistika? Glede na kaj bo nekaj stilno če knjižnega jezika tako rekoč v njegovi intelektualni vlogi več ne bo, oz. bo ta se razsiral, razsuval, okrnul, da tako rečem. To je moja misel. Pa ne samo moja, upam da ne samo moja.

ČOBEC: Čeprav ni za zanemarjati negativnih vplivov globalizacije pa slovenski jezik ostaja za enkrat vitalen. Je zelo inovativen, saj za nove pomene uporablja stare slovenske in ne tuje izraze, ugotavlja predsednica simpozija doktorica Andreja Žele.

ANDREJA ŽELE: Jezik bi rekli da deluje zelo gospodarno, torej skuša obstoječe, že avtohtono izrazje čim bolj pomensko izčrpati in tako imamo torej izraze, ki so splošno znani v jeziku in seveda splošno uporabljeni v različnih novih zvezah pa dobijo ti, že znani izrazi, čisto nove pomene. Tako imamo akcijo recimo. Akcija, beseda kot akcija vemo že vsi kaj to pomeni, ampak v predložni zvezi v akciji je seveda ta akcija dobila nek marketinški bi rekli, ekonomski nov pomen in tako imamo danes zvezo blago v akciji. In ta odmik od prvega pomena je jasen. Potem iz tega se je razvil tudi pridevnik akcijski v zvezi akcijske cene, recimo ne. Tako se nadaljuje ta besedotvorna pomenotvorna pot že znanega izrazja, ne. Da ne govorimo o ježkih recimo. Sploh pomanjševalnice kot so ježek, metuljček in tako naprej. seveda ježek kot zapenjalo, bodisi pri obutvi ali pri obleki, ježek pri urejanju frizure kot ena aplikacija. Potem imamo asfaltni pridevnik, ki je celo v zvezi sendvičem, asfaltni sendvič, torej postal termin, v gradbeništvu. Torej dva povsem znana, splošna izraza v besedni zvezi lahko zafunkcionirata za poimenovanje torej nekega dovolj specifičnega strokovnega pojava v določeni stroki, tako da s tega vidika zagotovo tudi strokovna slovenščina ne more biti ogrožena. Če bi razmišljali seveda na tak način.

ČOBEC: Na ta način slovenščina torej ostaja sodoben modern jezik, ki lahko funkcionira na najrazličnejših področjih. Ali bo takšen ostal pa je odvisno tudi od tega kakšen status bo ime v prihodnje na naših

univerzah, ki ga določil nov visokošolski zakon. Možno je da bo iz njega črtan člen, ki določa da je na slovenskih univerzah uradni jezik slovenski.